

Natur og sociale indsatser

Den første nationale konference om sociale indsatser i naturen
for udsatte børn, unge og familier

8. oktober, 2013

VELKOMMEN

Kære deltager,

Det er med stor glæde at Skovskolen og Red Barnet byder velkommen til den første nationale konference med fokus på "Natur og sociale indsatser".

Arbejdet med at forbedre mulighederne og vilkårene for udsatte børn og unge er ikke enkelt og kalder på en særlig opmærksomhed, som vi ønsker at udfolde på konferencen. Det socialpædagogiske arbejde i naturen er under udvikling og gemmer på et stort potentiale i arbejdet med sårbare børn og unge.

Vores mål er, at konferencen kan være med til at inspirere, udnytte og afdække de mange muligheder naturen rummer til både frivillige og professionelle samt organisationer og kommuner i jeres arbejde med en sårbar målgruppe, der har behov for en særlig indsats. Det er derfor med stor glæde at vi byder velkommen til alle jer deltagere, der sammen repræsenterer et bredt felt, og som giver grobund for deling af mange spændende erfaringer og ikke mindst for en fortsat udvikling af området i et tværfagligt samarbejde.

På konferencen kan du høre hovedtalere samt deltage i en række workshops, der spænder over spændende erfaringer og undersøgelser fra praksis, udviklingsprojekter og udviklingsarbejde til præsentation fra forskere og konsulenter. Vi håber at få nogle livlige drøftelser og erfaringsdelinger gennem workshops, der indeholder en blanding af præsentation og teori med inddragelse af deltagerne gennem aktiviteter, dialog og diskussion.

Vi ser frem til at møde jer.

Med venlig hilsen

Poul Hjulmann Seidler

Videnscenter for Friluftsliv og Naturformidling

Rasmus Dylov og Thor Hjarsen

Red Barnet

EN ANDERLEDES AFTEN

Forud for konferencen, er der mulighed for at deltage i en aften med friluftsovernatning i Skovskolens shelters den 7. oktober 2013.

I samarbejde med Mathilde Vædele Haugaard Jensen, studieleder på friluftvejlederuddannelsen på Skovskolen og Rasmus Dylov, friluftvejleder i Red Barnet, er vi i gode hænder til en aften, hvor programmet er:

Kl. 18.00 deltagelse i praksiseksempler på anvendelse af friluftslivet

Kl. 20.00 laver vi selv dejlig bålmenu, med råvarer fra Skovskolens køkken og efterfølgende bålhygge

På denne anderledes og hyggelige aften, vil der i høj grad være mulighed for erfaringsudveksling og netværksdannelse!
Der vil være adgang til badefaciliteter og opbevaring af bagage.

Ankomst kl. 17.00 – 17.30 med henvendelse i kantinen.

Tilmelding: [www.sl.life.ku.dk/kurser temadage og konferencer](http://www.sl.life.ku.dk/kurser%20temadage%20og%20konferencer)

VELKOMMEN

PROGRAM FOR NATUR OG SOCIALE INDSATSER D. 8. OKTOBER 2013

KL.	PROGRAMPUNKTER
08.30 - 09.15	Registrering, tilmelding til workshops og en morgenbolle
09.15 - 09.30	Velkomst <i>Red Barnets generalsekretær Mimi Jakobsen og Institutleder Niels Elers Koch, Institut for Geovidenskab og Naturforvaltning, KU</i>
09.30 - 10.00	Frivillige og socialt arbejde – en ny undersøgelse <i>Forsker Niels Ejbye Ernst, KU</i>
10.00 - 10.15	Lille energizer
10.15 - 11.00	Workshop, runde I - A
11.15 - 12.00	Workshop, runde I - B
12.00 - 12.45	Frokost
12.45 - 13.20	Fælles læring sammen med naturen <i>Professor Peter Berliner, IUP</i>
13.30 - 14.15	Workshop, runde II – A
14.30 - 15.15	Workshop, runde II – B
15.15 - 15.30	Kaffe og kage
15.30 - 16.00	Afslutning og afrunding <i>Uddannelseschef Anders Bülow, Skovskolen, KU</i>

PROFESSOR PETER BERLINER

FÆLLES LÆRING SAMMEN MED NATUREN

Med afsæt i to eksempler fra Grønland og to eksempler fra Danmark vil det blive vist, hvordan social og økologisk bæredygtighed er vævet ind i hinanden. Fælles oplevelser i naturen bringer en særlig form for ansvarsfuldt fællesskab frem. Vi er natur og naturen er en aktiv del af det menneskelige liv.

Der vil blive åbnet for en fælles refleksion over, hvordan vi kan skabe læring i naturen. En sådan læring i naturen vil styrke børn og unges modstandskraft over for modgang i livet – og dermed øge deres livsglæde.

Peter Berliner forsker i sociale lærings- og udviklingsprocesser med særligt henblik på helende læring i samfund. Peter Berliner deltager desuden i et internationalt samarbejde om forskning i resiliens (modstandskraft), hvor han varetager den del af forskningen som omhandler de læringsteoretiske aspekter ved social resiliens og community resiliens.

PH.D. OG FORSKER NIELS EJBYE ERNST

FRIVILLIGE OG SOCIALT ARBEJDE - EN NY UNDER-SØGELSE

I oplægget fremlægges evalueringsarbejdet med Red Barnets familieoplevelsesklubber, udsatte familier og inddragelse af naturen i forbindelse med frivilligt arbejde med udsatte familier.

Red Barnets projekt sammenholdes med forskning om udsatte familiers fritidsaktiviteter og naturbrug.

Niels Ejbye Ernst er forsker, konsulent og underviser på Center for Friluftsliv og Naturformidling.

Han har bl.a. været involveret i et større evaluerings- og dokumentationsarbejde på et tre-årigt projekt, som Red Barnet har gennemført gennem midler fra Trygfonden og Friluftsrådet. Det har omfattet etablering af en række familiekubber, hvor frivillige tilbyder aktiviteter til udsatte børn og deres forældre.

WORKSHOPS

FRIVILLIGHED, FORSKNING, AKTIVITETER, POLITIK, BØRN OG UNGE

Konferencen vil rumme en række workshops under de ovenstående fem temaer. De enkelte workshops varer 45 min. med efterfølgende 15 min. til pause og rokade.

TILMELDING TIL WORKSHOPS

På de fleste Workshops er pladserne begrænset. Vi beder dig derfor tilmelde dig ved ankomsten mellem kl. 8.30 og 9.15.

OVERSIGT OVER WORKSHOPS

	Frivillighed	Forskning	Aktiviteter i naturen	Politik	Børn og unge
10:15	Naturen som social løftestang? Hvilke muligheder findes der? <i>Niels Ejbye-Ernst</i>	Unge friluftsliv – ligheder og forskelle mellem etnisk danskere og unge indvandrere <i>Sandra Gentin</i>		Et politisk mål: Naturen som social løftestang <i>Stephan Sprinborg og Lars Bendix Poulsen</i>	Pilehaveskolens Udeskoleprojekt og dets betydning for elevernes indlæring og trivsel <i>Mette Karlsson og Ero Lund</i>
11:15	I skoven med ondt i sjælen – Traumatiserede flygtningefamilier, friluftsliv og frivillighed <i>Jan Due-Christensen og Knud Eschen</i>	Udeskole og udvikling af sociale relationer blandt elever fra Naturklassen på Rødkilde Skole <i>Rikke Hartmeyer</i>	Fortællingens kraft i arbejdet med trivsel og identitet <i>Poul Hjulmann Seidler</i>	Omsæt din praksis til at tale udsatte børns sag <i>Jesper K. Larsen</i>	Besøgslandbrug med køkkenhaver – et unikt læringsrum for udsatte børn <i>Carsten Dragsbæk</i>
13:30		Undervisning og læring gennem fælles oplevelser i naturen <i>Peter Berliner</i>	Digitale oplevelser i friluftslivet <i>Bie Andersen</i>	Integration og socialt arbejde i naturen, Friluftsrådets nye strategi 2013 - 2020 <i>Thomas Larsen Schmidt</i>	Lystfiskeri: Vejen til livsbekræftende oplevelser for udsatte børn og unge <i>Gordon P. Henriksen</i>
14:30	Børn og familier i naturen – socialpolitiske vinkler <i>Marianne Malmgren og Finn Kenneth Hansen</i>	Friluftsliv og funktionshæmmede – et forskningsoverblik og god praksis <i>Tine Soulie og Bjørn Christensen</i>	Undervisning af udsatte børn og unge i naturen <i>Thomas Olsen og Morten Andersen</i>		Dyrevelfærd, etik og moral i specialundervisningen <i>Nanna Gleerup og Trine Pedersen</i>

TEMA: FRIVILLIGHED

NATUREN SOM SOCIAL LØFTESTANG? HVILKE MULIGHEDER FINDERS DER?

INDHOLD

Baggrunden er en vidensopsamling af udsatte gruppers brug af naturen. Der vil blive diskuteret, hvilke indsatser der forekommer at være relevante for institutioner, skoler, offentlige tiltag og inden for frivilligt arbejde.

FORMÅL

Formålet er at give et indblik i den viden, der findes omkring udsatte gruppers brug af naturen. Det er baggrunden for debat omkring behovet og indholdet for fremtidig indsats.

WORKSHOPHOLDER

Niels Ejbye Ernst

Ph.d, konsulent

Institut for Geovidenskab og Naturforvaltning, KU

I SKOVEN MED ONDT I SJÆLEN – TRAUMATISEREDE FLYGTNINGE FAMILIER, FRILUFTSLIV OG FRIVILLIGHED

INDHOLD

Hvad sker der, når traumatiserede flygtningefamilier opholder sig i en dansk skov?

Hvordan reagerer sårbare tortur og traumeoverlevende, når de involverer sig i lejraktiviteter?

Hvad udspiller sig i mødet med frivillige og familier, som har ar på sjælen efter krig og ulykker?

Det er nogle af de spørgsmål, som er i spil på baggrund af erfaringer med en familieoplevelsesklub for traumatiserede flygtningefamilier, som Red Barnet og Afdeling for Traume og Torturoverlevende i Odense har etableret.

FORMÅL

Formålet er at vise, hvorledes naturen kan inddrages i behandlingen af traumatiserede flygtninge samt være med til at styrke relationerne i den enkelte familie.

Derudover er formålet at vise, hvorledes gruppen af frivillige er af afgørende betydning for inddragelse af naturen samt i relationen til de sårbare traumatiserede flygtninge familier.

WORKSHOPHOLDER

Jan Due-Christensen

Regional Frivilligkonsulent Red Barnet, Syddanmark

Mob. 23 71 08 54

jdc@redbarnet.dk

Knud Eschen

Socialrådgiver/familie terapeut

Afdeling for Traume- og Torturoverlevende

Knud.Eschen@psyk.regionsyddanmark.dk

Direkte tlf. 6313 6710

BØRN OG FAMILIER I NATUREN – SOCIALPOLITISKE VINKLER

INDHOLD

På denne workshop præsenterer vi resultater fra den evaluering, CASA har udarbejdet for Red Barnet om familieoplevelsesklubberne. Vi fremlægger, hvad børn og familier umiddelbart og på længere sigt oplever at få ud af at deltage. Det er fx: oplevelser i nærområdet, netværk og opbygning af ressourcer i et frirum. Børnenes erfaring er bl.a. indsamlet ved, at de på ture har taget fotos af det, som betyder noget for dem. Denne metodes anvendelighed kan vi drøfte på workshoppen. Vi kommer også ind på, hvad der karakteriserer den gode tur, set fra børnenes perspektiv og drøfter de socialpolitiske vinkler af den frivillige indsats i de lokale familieoplevelsesklubber.

FORMÅL

Formålet er at få belyst hvad udsatte familier får ud af, at tage på naturture med frivillige i Red Barnet samt at vende, hvad der for børnene gør en god tur. Samtidig er formålet at få drøftet de socialpolitiske vinkler ved det lokale frivillige arbejde.

WORKSHOPHOLDER

Marianne Malmgren og Finn Kenneth Hansen

CASA

mam@casa-analyse.dk

www.casa-analyse.dk

TEMA: FORSKNING

UNGES FRILUFTSLIV – LIGHEDER OG FORSKELLE MELLEML ETNISK DANSKERE OG UNGE INDVANDRERE

INDHOLD

I workshoppen vil vi få et grundigt indblik i ligheder og forskelle mellem unge danskere og unge indvandreres friluftsliv og natursyn. Hvad skyldes lighederne, og hvad skyldes forskellene? Vi vil diskutere betydningen af lighederne og forskellene i relation til planlægning (fx særlige indsats eller ej?) Derudover vil vi se på, hvad vi ved fra andre Europæiske lande, som vi kan sammenligne os med og forsøge at trække nyttig viden ud af eksemplerne.

FORMÅL

Formålet er at give deltagerne en indsigt i, og forstå konsekvenserne af, nogle af de mest betydningsfulde ligheder og forskelle i unge danskere og indvandreres friluftsliv og natursyn. Hvordan kan vi højne kvaliteten af naturoplevelser for unge? Har vi behov for mere viden på området?

WORKSHOPHOLDER

Sandra Gentin, ph.d.-studerende, Msc. Landskabsforvaltning
Institut for Geovidenskab og Naturforvaltning, KU
Tlf. (dir): 353 31662 // 2065 1123, sgentin@life.ku.dk

UDESKOLE OG UDVIKLING AF SOCIALE RELATIONER BLANDT ELEVER FRA NATURKLASSEN PÅ RØDKILDE SKOLE

INDHOLD

Workshoppen tager udgangspunkt i et retrospektivt studie af sociale relationer i tilknytning til Rødkildeprojektet. Workshoppen vil bestå af et kort oplæg, der beskriver de vigtigste faktorer, der har vist sig at påvirke udviklingen af positive sociale relationer blandt eleverne under projektet og i deres efterfølgende folkeskoleforløb. Derefter en diskussion af, hvordan konklusionerne kan indtænkes i valg af organisering og indhold i undervisning. Et fælles idégrundlag udarbejdes i samarbejde med deltagerne.

FORMÅL

Formålet med workshoppen er at give deltagerne indsigt i væsentlige konklusioner fra ovennævnte studie samt skabe mulighed for diskussion og erfaringsudveksling i relation til udviklingen af positive sociale relationer, organisering af og indhold i undervisning i naturen.

WORKSHOPHOLDER

Rikke Hartmeyer, ph.d.-studerende i uddannelsesforskning i folkeskolen, Institut for Skole og Læring, tlf. 28 24 48 37, ridh@dpu.dk

UNDERVISNING OG LÆRING Gennem Fælles Oplevelser i Naturen

INDHOLD

I workshoppen vil der blive givet konkrete eksempler på, hvordan læring sammen med naturen kan styrke modstandskraft overfor modgang i livet. Det vil blive vist, hvordan unge i udsatte livsvilkår kan bidrage til en socialt bæredygtig udvikling. Workshoppen vil præsentere og diskutere aktuel forskning inden for området. Der vil blive åbnet for en fælles overvejelse over, hvordan økologisk og social bæredygtighed kan fremmes gennem læring hos børn og unge i det fri.

FORMÅL

Formålet er at præsentere og diskutere aktuel forskning omkring sammenhængen mellem læring og natur, som kan styrke modstandskraft over for modgang i livet for unge udsatte.

WORKSHOPHOLDER

Peter Berliner, Professor ved Aarhus Universitet, Institut for Uddannelse og Pædagogik, PEER@dpu.dk

FRILUFTSLIV OG FUNKTIONSHÆMMEDE – ET FORSKNINGSOVERBLIK OG GOD PRAKSIS

INDHOLD

I workshoppen vil vi give et samlet overblik over de forskningsresultater, der har evidens for positive resultater, når man anvender friluftsliv i det terapeutiske/pædagogiske arbejde med funktionshæmmede personer (børn, unge og voksne). Desuden vil vi komme med eksempler på god praksis, samt diskutere hvad der skal til, for at værdierne har transferværdi til andre områder af livet, når man lever med en funktionsnedsættelse.

FORMÅL

Formålet er at vise deltagerne hvordan friluftslivet kan give mening for mennesker med funktionsnedsættelse, og at det er et felt, der både praktisk og teoretisk er interessant at arbejde med. Dette kan udvikles praksis på mange niveauer og med forskellige perspektiver (f.eks. et pædagogisk-, didaktisk-, design-, adgangs- og tilgængelighedsperspektiv). Og det skal ske ved at gøre feltet til genstand for forskning.

WORKSHOPHOLDER

Bjørn Christensen, konsulent Grønne Spirer / Spring ud i naturen, Tlf. 5192 5792, bsc@friluftstraadet.dk, www.gronnespirer.dk, www.friluftstraadet.dk

Tine Soulié, konsulent i tilpasset idræt og friluftsliv, Handicapidrættens Videnscenter, tlf. +45 4634 0000, ts@handivid.dk, www.handivid.dk

TEMA: AKTIVITETER I NATUREN

FORTÆLLINGENS KRAFT I ARBEJDET MED TRIVSEL OG IDENTITET

INDHOLD

Ud fra en narrativ og systemisk tænkning kan man sige, at et menneske ikke er, hvad han er, ud fra de erfaringer han har, men gennem de fortællinger han fortæller om sig selv, og som er vigtige for ham at fortælle. Derved bliver menneskets egne fortællinger vigtige og afgørende for hans skabelse af mening og identitet. At arbejde med en professionel narrativ vinkel i natur og friluftsliv kan derigennem understøtte den deltagendes meningsdannelse og identitet som en væsentlig faktor for den daglige trivsel.

Dette betyder at det ikke kun er natur- og friluftaktiviteter, der er afgørende – det er primært de historier som deltagerne efterfølgende fortæller om sig selv til andre. Og de kan være vidt forskellige fra deltager til deltager. I dette lys bliver det at arbejde med og skabe rammer for deltagerens fortælling en væsentlig kraft, som er vigtig at være opmærksom på.

FORMÅL

Workshoppens formål er at udfolde lidt teori omkring den narrative vinkel og at give et lille indblik i hvordan, der kan arbejdes med narrative metoder i naturformidlingen.

WORKSHOPHOLDER

Poul Hjulmann Seidler, konsulent og kursusleder
Videnscenter for Friluftsliv og Naturformidling
Tlf. 51489342 / 35331611, phs@life.ku.dk

DIGITALE OPLEVELSER I FRILUFTSLIVET

INDHOLD

Workshoppen handler om at inddrage børn og unge i friluftslivet ved hjælp af det digitale univers.

Ved at gøre brug af digitale redskaber, som de unge kender i forvejen, tror vi på, at vi nedbryder barriererne for at komme ud i naturen. Med det digitale univers er der skabt en række muligheder for, at de unge kan foretage sig noget, de ikke nødvendigvis selv skal finde på.

Woop App er en gratis app udviklet af Spejderne i Danmark. Efter et kort oplæg foregår workshoppen i grupper udendørs.

FORMÅL

Formålet er at introducere Woop og de ideer, der ligger bag projektet samt skabe debat og refleksion om, hvordan det digitale univers kan bidrage til, at flere kommer ud og oplever

naturen. Herunder indgå i en dialog om, hvordan udsatte børn og unge med fordel kan inddrages via Woop.

WORKSHOPHOLDER

Bie Andersen, projektleder, Det Danske Spejderkorps,
tlf. 32 64 00 80 / 23 24 67 28, ba@dds.dk

UDESKOLE MED FLYGTNINGEBØRN

INDHOLD

Workshoppen vil starte med et kort oplæg om arbejdet i naturen med elever i asylfasen. Oplægget tager udgangspunkt i egne erfaringer. Gennem de sidste 8 år har jeg været lærer på Skolen på Bakken. Skolen har undervist elever fra asylcentre på hele Sjælland. I efteråret 2005 startede jeg de første skovprojekter for elever med lange opholdstider i asylcentrene. Dette medførte et længerevarende samarbejde med naturvejleder Thor Hjarsen fra Red Barnet. Vi har gjort os erfaringer med klasseprojekter, specialtilrettelagt undervisning, teambuilding mm. De sidste to år har vi haft et skovhold på skolen, der dagligt har lavet undervisning med et naturfagligt perspektiv.

Efter oplægget vil der være en samarbejdsøvelse, hvortil deltagerne vil blive delt ind i mindre grupper.

Øvelsen: (som et rollespil)

Du spiller et barn der havner i en ny verden, hvor du på tværs af, sprogbarriere, skolebaggrund, motorik mm., sammen med de andre skal klare en given opgave.

Erfaringen er, at elever i asylfasen får følgende ud af samarbejdsøvelser:

- I fællesskab får de en succesoplevelse
- Dette styrker børnenes sociale kompetencer
- Styrker selvværd
- Skaber sociale relationer
- Øger muligheden for læring

FORMÅL

Formålet er at få et indblik i asylbørns udfordringer omkring skolegang i et nyt land, samt hvordan naturen tages i anvendelse til undervisning.

WORKSHOPHOLDER

Thomas Sletting Olsen, lærer, Dansk Røde Kors,
tho@redcross.dk

Morten Andreas Lindegaard, lærer, Dansk Røde Kors,
mali@redcross.dk

TEMA: POLITIK

ET POLITISK MÅL: NATUREN SOM SOCIAL LØFTESTANG

INDHOLD

Et af otte pejlemærker i Danmarks første nationale friluftspolitik bliver formentlig "Naturen som social løftestang". Det er i hvert fald midtvejs-resultatet af en åben politisk proces, hvor blandt andre 700 organisationer, personer mv. har bidraget med input. Pejlemærket går på, at friluftslivet og naturen giver gode muligheder for at hjælpe socialt udsatte grupper i samfundet. Naturen giver særligt gode muligheder for at invitere alle grupper i samfundet til at være en del af fællesskabet, fordi naturen har højt til loftet og kan rumme alle. Udsatte børn og familier kan få positive oplevelser sammen med andre i samme situation og få styrket deres sociale relationer. Vi skal sprede de gode eksempler og tænke nyt, så vi kan hjælpe endnu flere socialt udsatte med at få en bedre hverdag.

I workshoppen vil vi fortælle om den friluftspolitiske proces, der har ledt frem til pejlemærket og det arbejde, der har været med at nytænke den sociale vinkel i forbindelse med friluftspolitikken. Vi vil derudover komme omkring konkrete erfaringer på Miljøministeriets naturområder. Men hvordan kommer vi endnu videre, og er der områder, vi helt har overset i dag?

FORMÅL

Formålet er, at vi i fællesskab deler erfaringer om hvilke muligheder, der er for at inddrage friluftslivet og naturens rammer til at give socialt udsatte en bedre hverdag. Og at vi får tænkt "ud af boksen" om nye veje, vi kan gå på det område i Danmark.

WORKSHOPHOLDER

Stephan Springborg, naturvejleder,
Dir tlf.: (+45) 72 54 33 18, ssp@nst.dk

Lars Bendix Poulsen, specialkonsulent
Syvstjernen, tlf.: (+45) 72 54 30 00,
www.naturstyrelsen.dk

OMSÆT DIN PRAKSIS TIL AT TALE UDSATTE BØRNS SAG

INDHOLD

Red Barnet opnår sine største resultater gennem fortalervirksomhed. Indsatsen for det enkelte barn styrkes, når den konkrete viden, vi har, omsættes til varige forandringer, der gælder alle børn i samme situation. Men hvad er fortalervirksomhed egentlig for en størrelse, og er det at tale børns sag vigtigt, når det gælder børns brug af naturen?

Under workshoppen vil konkrete metoder til at tænke fortalervirksomhed blive fremlagt, så deltagerne får redskaberne til at tænke det ind i deres egen praksis.

FORMÅL

Workshoppens dobbelte formål går på, at sætte deltagerne i stand til at tænke fortalervirksomhed ind i egen praksis, samt at bidrage med idéer til, hvordan Red Barnet kan lave fortalervirksomhed i børnehøjde med naturen som ramme.

WORKSHOPHOLDER

Jesper Kurdahl Larsen, National Chef, Red Barnet
jel@redbarnet.dk, tlf. 29160098

INTEGRATION OG SOCIALT ARBEJDE I NATUREN, FRILUFTSRÅDETS NYE STRATEGI 2013 - 2020

INDHOLD

I workshoppen vil vi præsentere Friluftsrådets nye strategi og særligt den del omhandlende naturen og udsatte. Oplægget vil komme ind på, og præsentere, de organisations- og udviklingsmål i strategien, der omhandler særlige målgrupper. Præsentationen vil lægge op til aktiv inddragelse af deltagernes idéer til potentielle samarbejder om de forskellige udviklingsmål.

FORMÅL

Formålet er at formidle viden om indholdet i Friluftsrådets nye strategi for potentielle samarbejdspartnere og bidragsydere. Dette vil forhåbentligt inspirere samarbejdspartnere og bidragsydere til at udvikle idéer samt give Friluftsrådet idéer, der kan arbejdes videre med i udmøntningen af den nye strategi.

WORKSHOPHOLDER

Thomas Larsen Schmidt, konsulent, Friluftsrådets programafdeling, tlf. 30 25 97 57, tls@friluftsradet.dk

TEMA: BØRN OG UNGE

PILEHAVESKOLENS UDESKOLEPROJEKT OG DETS BETYDNING FOR ELEVERNES INDLÆRING OG TRIVSEL

INDHOLD

For 4 år siden startede Udeskoleprojektet op i Pilehaveskolens mellemgruppe, hvor klassen havde undervisning ude i naturen mindst 2 dage om ugen. Vi vil i workshoppen fortælle om projektets udvikling og dele ud af vores erfaringer samt fortælle om, hvad projektet har betydet for elevernes indlæring og trivsel. Pilehaveskolen er en specialskole for elever med behov for vidtgående specialundervisning og eleverne profiterer i høj grad af at koble teori på praktisk arbejde og læring, hvor kroppen og sanserne bringes i spil.

FORMÅL

Formålet med workshoppen er – igennem konkrete eksempler – at skabe en fortælling om, hvor betydningsfyldt det er at etablere et læringsrum, hvor eleverne får et højt selv-værd og bliver i stand til at arbejde med ting, som gør dem livsduelige i deres eget liv og ikke mindst vigtigt, de får det overskud, der skal til for at danne venskaber.

WORKSHOPHOLDER

Ero Lund, pædagogisk assistent og medarbejder i Mellem B på Pilehaveskolen

Mette Karlsson, skoleleder på Pilehaveskolen
pilehaveskolen@assens.dk

BESØGSLANDBRUG MED KØKKENHAVER – ET UNIKT LÆRINGSRUM FOR UDSATTE BØRN

INDHOLD

At bruge dyr og planter i arbejdet med udsatte børn rummer særlige potentialer. Med afsæt i en kort præsentation af resultater fra et toårigt udviklingsarbejde, vil vi diskutere styrker, svagheder og barrierer ved pædagogiske aktiviteter med husdyr og køkkenhaver. Natursamarbejdet gennemførte i 2007-2009 et udviklingsarbejde med fokus på udsatte børn. Det økologiske dyrehold med køkkenhaver udgjorde den fysiske ramme for aktiviteterne, som blev udført af pædagoger fra en kreds af tilknyttede dagtilbud. Se materialet **her**.

FORMÅL

Workshoppens formål er – i sidste ende – at skabe flere unikke læringsrum i naturen for udsatte.

WORKSHOPHOLDER

Carsten Drasbæk, leder, natuvejleder, tlf. 8625 6860, cadra@aarhus.dk, NATURSAMARBEJDET, www.natursamarbejdet.dk

LYSTFISKERI: VEJEN TIL LIVSBEKRÆFTENDE OPLEVELSER FOR UDSATTE BØRN OG UNGE

INDHOLD

Lystfiskeri giver en enestående kontakt mellem fisker og de naturlige omgivelser omkring os. Det er en helt speciel og meget livsbekræftende oplevelse i de magiske øjeblikke, hvor en fisk hugger og efterfølgende fanges, og jeg har flere gange set triste og deprimerede børn lyse op med fiskeglæde. Det kræver forståelse af naturen, situation og visse evner, og når det hele så endelig lykkedes, giver det tilsvarende også en enorm glæde og selvværd for fangeren. Noget der kan give fornyet energi og håb i flere henseender.

FORMÅL

Formålet er at give deltagerne en indsigt i, hvordan vi bedst samarbejder og involverer forskellige ressourcer med det rigtige knowhow for at give udsatte børn og unge succesoplevelser ved vandet. Hvis vi først får forenet disse parter på den rigtige måde og sat fiskeoplevelserne i system, kan vi tilbyde helt unikke succesoplevelser i naturen.

WORKSHOPHOLDER

Gordon P. Henriksen, projektleder, Fishing Zealand
www.fishingzealand.dk, selvstændig formidler af lystfiskeri,
www.megalops.dk, tlf. 2990 8770, gordon@megalops.dk

DYREVELFÆRD, ETIK OG MORAL I SPECIAL-UNDERVISNINGEN

INDHOLD

Vores ide med workshoppen er at give eksempler på, hvordan vi arbejder med vores elever. Vi vil tage udgangspunkt i et konkret eksempel, hvor vi arbejdede med etik og moral i forhold til dyrevelfærd. Er det synd at spise dyrene? Vi arbejder meget konkret og vil gerne vise vores elever, hvor vores mad kommer fra. I workshoppen vil vi komme med et oplæg, fortælle om læring gennem det vi kalder forstyrrelser, måske bliver man også selv lidt forstyrret?

FORMÅL

Formålet er at drøfte og vise eksempler på læring til udsatte børn, blandt andet gennem "forstyrrelser".

WORKSHOPHOLDER

Nanna Gleerup, specialklasselærere ved Kompetencecenter Grønnevang, schellerup-gleerup@adslhome.dk, tlf. 5136 4269

Trine Pedersen, specialklasselærere ved Kompetencecenter Grønnevang, tlf. 2567 1144

PRAKTISKE OPLYSNINGER

STED

Skovskolen, Nødebovej 77A, 3480 Nødebo

DATO

8. oktober 2013

PRIS

575,00 kr. ekskl. moms

TILMELDING

www.sl.life.ku.dk/kurser-temadage-og-konferencer

TILMELDINGSFRIST

1. oktober 2013

PARKERING

Der er fine, gratis parkeringsmuligheder ved Skovskolen

OFFENTLIG TRANSPORT

Det er meget nemt at komme til Skovskolen med offentlig transport. Tag S-togs rute B eller E til Hillerød st. Fra Hillerød st. kører Bus 307 lige til Skovskolen. Der er en afgang kl. 08.10 med ankomst ved Skovskolen kl. 08.29.

YDERLIGERE INFORMATION

Rasmus Dylov
Friluftsvejleder og projektmedarbejder
Red Barnet
Mobil: 2199 5777
rad@redbarnet.dk

Poul Hjulmann Seidler
Konsulent
Center for Friluftsliv og Naturformidling
Mobil: 5148 9342
phs@life.ku.dk

VIGTIG VIDEN – ET KOMPENDIUM

Knyttet til konferencen udarbejdes og uddeles et kompendium, som giver et overblik over eksisterende viden inden for området. Denne viden, håber vi, vil inspirere og ruste de forskellige interessenter, og ikke mindst konferencedeltagerne, til deres fortsatte arbejde.

ARRANGØRERNE

Red Barnet har siden 2006 arbejdet med det nationale program "Natur & Fællesskab. I dette program har Red Barnets arbejde med natur og friluftsliv som rammen for en social indsats, med en række forskellige målgrupper og samarbejdspartnere. Senest i en landsomfattende frivillig, social indsats i udsatte boligområder.

Læs mere her: www.redbarnet.dk/natur

Videncenter for Friluftsliv og Naturformidling hører til på Skovskolen under institut for Geovidenskab og Naturforvaltning, Københavns Universitet. Videncenteret arbejder med den nyeste viden inden for formidling, friluftsliv, læring og sundhed. Det sker gennem forskning, udviklingsprojekter og praksisarbejde samt uddannelser i friluftsliv og naturformidling på alle niveauer.

Læs mere på: www.centerforfriluftsliv.dk